

Årsmelding for kulturminneprosjektet Tollerodden 2020, Kirkestedet 9, Larvik.

Kjære venner av Tollerodden!

For å virkeliggjøre venneforeningens og stiftelsens formål om ivaretagelse av det nære kulturmiljøet «Kulturminneparken Tollerodden» har «Team Tollerodden» brukt verdifull ledig tid til å dokumentere både Colin Archers liv og virke på eiendommen og å gjøre et solid dypdykk i Archer-eiendommens historiske grenser. Utredningsheftet «Tollerodden fra privat prakt til folkets oase» gir den delen av Larviks gamle bydel en forståelse av vår nære byhistorie. Utredningen viser en meget humpete politisk vei mot å skape mening der allmennheten eier området! Takk til Terje Svendsen for samarbeidet

Colin Archers best bevarte og autentiske redningsskøyte RS 14 Stavangers mulige framtid løftes fram av arkitekt og byutvikler Niels Torp på oppdrag av S.T. Hun ble sjøsatt i 1901 og skal til bevaring på land. Dette er et viktig skritt mot et C.A.-senter. Hun skal bevares på land som et viktig historisk objekt fra vår maritime historie. Arbeidet med om mulig å realisere et Colin Archer-senter i parken krever enorm frivillig innsats – det gjelder å være forberedt på alt som frivillig kulturminneaktør i Larvik! Vår innsats i Kommunens DIVE-analyse ble et «skuespill» i medvirkning – uten resultat.

Åpning av nordhagen! Det var stor stas og kjempeoppslutning da vi høsten 2020 åpnet nordhagen. Tolleroddens Venner inviterte til medlemsamling med pølser, bløtkake og en smakebit av et kommende «Archerspel» sammen med Larvik Teater. Nordhagen, også kalt Tolleroddens rosehage, viste seg fra sin beste side. Det er utfordrende i disse tider å arrangere sammenkomster, med stort smittevernsregime. Vel 100 medlemmer fikk plass på seansen. Mange besøkte også Stavanger i teltet hennes med guide!

Prosjektet «**Nytt liv til vår egen kultur og historie**» skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2020 har vært et utfordrende år for Tollerodden. «Kulturminneparken» er et yndet sted for folk i alle aldre. Takk til Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen UNI og Treschow Fritzøe som har stått oss bi. Alle arrangementer ble begrenset av Covid-19-restriksjoner. Innsatsen i dugnadsgjengen har likevel holdt seg stabil med andre nødvendige vedlikeholdsoppgaver. Dypdykk i kulturmiljøets historie og nye ideer for å fortsette innsatsen mot å sikre framtidig bærekraft for kulturmiljøet Tollerodden har stått i fokus.

W. Shakespeare (1601): «Å være forberedt på alt - er alt»

Ekstra takk til dere som allikevel besøker og oppmuntrer oss, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlige og private, som tar vel imot og gir støtte til kulturminnet Tollerodden. 2020 har satt oss på prøve, men viser at fortsatt innsats og meningsfulle opplevelser gir glede, bygger stedsidentitet og øker attraksjonskraften i Larviks ærverdige gamle bydel!

Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer: 980 287 173.

Bankgiro: 1594.17.21130. www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorerklæring, og gave- og dugnadsdokument.

1 Innledning

Stiftelsen Tollerodden har restaurering og drift av Kirkestredet 9 i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998/99 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en slik løsning sammen med Larvik kommune. Huset hadde over lengre tid stått tomt, og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle «det nærliggende kulturmiljøet», forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset. Dette endte i en NIKU-rapport som la føringer for det antikvariske arbeidet. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar. Dette styrker antakelsene både om husets opprinnelse, og også dekorere og interiørers verdier. Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667-68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca. 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten. Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmenntilgitt formål, og styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnets uttrykk, slik at det på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet. Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen **vern gjennom bruk** og visjonen «Nytt liv til vår egen kultur og historie».

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer er ferdigstilt i 2003.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/22, har fått betegnelsen «Det historiske huset». Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har vedtatt en helhetlig plan for restaureringen. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016-22 vil prosjektet omfatte tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det en gang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Fullført i 2019/20.

Kulturminnet Krabbedammen fra 1860-70-årene startet stiftelsen arbeidet med å restaurere/rehabiliterer i 2015. Krabbedammen er saltvannsbassenget i parken. I konstruktiv dialog med Larvik kommune er dammen restaurert høsten 2019 og våren 2020. For å styrke stiftelsens allmennyttige formål er første fase mot et Colin Archer-senter i parken avsluttet. Fase II er igangsatt i 2019. RS 14 Stavanger er innkjøpt og midlertidig plassert i parken for visning. Se punkt 3.3

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2020.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og billedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles en restaureringslogg som er tilgjengelig elektronisk og i papirutgave i huset. I 2014, 2015 og 2019 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene vil gå i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og utleie av arealer i store deler av første og annen etasje. I 2015 startet arbeidet med å utvikle et større møtelokale i annen etasje. Dette arbeidet fortsatte i hele 2020.

DOKUMENTASJON

Det har gjennom prosjektperioden utviklet seg en sterk interesse for å avsette økonomi og overskudd i form av kompetanse til å dokumentere Tollerodden-huset og parkens levde liv og historie. I 2018/20 ble hjemmesidene www.tollerodden.no revidert og oppdatert. Det er produsert en 6 min. film som oppsummerer hele prosjektet fram til 2019. I 2020 er det laget en kort pedagogisk film om RS 14 Stavanger til formidling for barn og unge. Disse ligger på www.tollerodden.no og er tilgjengelige på YouTube. Det er også gjennomført personintervjuer med sentrale personer som forteller om sitt frivillige og profesjonelle engasjement for å stille seg til rådighet for stiftelsens mål om å gi nytt liv til Tollerodden, huset og nærmiljøet. Disse er mangeårige venneforeningsleder, stiftelsesleder og byggekomiteleder Per Thorstensen, styrets første politiske representant Ingeborg Wittersø Skancke, restaureringsansvarlige Finn Christiansen og styre- og prosjektleder Hilde Borgir. Tidligere er det gjort likelydende intervjuer med nå avdøde venneforeningsmedlem og nabo i Kirkestredet 11, Kari Archer, og stiftelsesstyrets nestleder Knut Alsaker. Alle intervjuene er gjennomført av journalist og filmskaper Erik Jacobsen. Styret har også engasjert Østlands-Postens tidligere redaktør Terje Svensen til å skrive utredningsheftet «Tollerodden - fra privat perle til folkets oase - hendelser og historier fra ca. 1921 til 1999» da stiftelsen ble dannet. Styret har selv vært redaksjonskomite med en solid frivillig innsats fra leder og nestleder samt kildegranskere fra venneforeningen. Heftet kom ut før jul 2020 med opplag på ca. 500. Det ble publisert og utgitt med stor suksess.

DIALOG MED GRUNNEIER VERNEMYNDIGHETER. Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand: Parken, badeplassen Tollerodden og et maritimt historisk senter. I det videre utviklingsarbeidet er målet å utvikle et Colin Archer-senter. Dette vil få en

vesentlig plass i et slikt framtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Larvik kommune, Larvik Museum, Sjøfartsmuseets Venneforening, Larvik Havn, naboer og Frithjof II-miljøet. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havnen Skottebrygga og kulturminnet «C.A.-beddingen». Stiftelsen ser dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det overordnede målet for stiftelsen er å videreutvikle området ut fra en maritim historisk tilnærming.

NORDHAGEN, TUNET og OFFENTLIGE TOALETTER i Tollerodden-parken: Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner har med midler fra «kaffekassa» gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt «tun» gjenstår to vesentlige elementer - inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning. Rekonstruksjon av nordvesthagen medio 1800 ble fullført i 2019 og åpnet i 2020. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som nå er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet og kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie. Vi har i 2017-2020 inngått avtale med Larvik kommune om å restaurere Krabbedammen (1850/1950) på bakgrunn av notatet Historisk grensesnitt «Fra lagune til badebasseng». Restaureringen gjennomført i 2019/20.

RESTAURERINGEN BLE SAMFINANSIERT. Kommunen hadde prosjektledelsen og er eiere av anlegget.

1.3 Prosjektprosess, organisering og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektets helhet og enkeltdeler. Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet 2020. Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for restaureringen i huset.

Prosjektet kjøper prosjektledelse og teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer etter råd fra restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 384/20), engasjert styreleders enmannsfirma til bla. nødvendig forberedelse av styresaker med oppfølging, rapportering til gavegivere, innhente anbud, kontraktinngåelser og utarbeide framdriftsplaner. Styreleder skal også gjennomføre vedtatte restaureringsplaner og organisere promoteringsaktiviteter som gir inntekter til driften og sikrer stiftelsens egenandeler i søknader om tilskudd og donasjoner.

En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet er komplisert og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektens utvidede formål (se punkt 3.1 og vedlegg I). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008 en **hus- og arrangementskomité** som holder tråden i prosjektet «hus i bruk under restaurering». I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen sitter Ellen Midtvik, Kari Haagensen, Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2020 med det stort merarbeid pga Covid-19-restriksjoner. I 2016 ble det opprettet en **hagegledekomité**. Komiteen

ivaretar og utvikler de nære hagearealene som stiftelsen har ansvar for. I denne komiteen sitter Bente Skaatan, Liv Bråthen, Torhild Utklev og Hilde Borgir. I 2020 ble det også etablert en **utviklingsgruppe/arbeidsgruppe** for et framtidig Colin Archer-senter (styresak 367/19) Medlemmer: Morten Pedersen (TV), Tove Seierstad, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir (ST). Samme gruppe har arbeidet i hele 2020.

2 Hovedbidragsytere 2020, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale varige garantier. I 2007-16 og 2016-20 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stadig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent for attende år på rad viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- fra 2016 og framover. Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private gavefond, Stiftelsen UNI og Sparebankstiftelsen DNB. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2016 til 2020. At kommunen viser unik interesse er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid.

Solide donasjoner fra Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16/18/20 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår fram til 2020. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Etter ny fylkeskommunestruktur har ikke vårt kulturminneprosjekt blitt prioritert av den «nye» fylkeskommunen. Overskuddet etter en «strategisk opptrappingsplan» for promotering via dugnad kunne også i 2020 gitt gode inntekter til målet om å sikre andelen egeninnsatsmidler og dekket alle løpende driftsutgifter. Stiftelsens styre har fått innvilget ca. 55 % av årets tapte inntekter via regjeringens krisepakker i forhold til vår drift i 2019.

En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de fire siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt basisvedlikehold utgjør ca. kr 450 000 per år. C.A.-senter-ideen ble støttet av kommunestyret/kulturmidler med kr 300 000 til videre utvikling. Milepælsrapport ble levert sammen med årsmelding for 2019 i april 2020.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminne glede!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeidsglede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier

" ... Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet, og gjør derfor et sjeldent vedtak ved å bevilge ytterligere midler til et prosjekt vi tidligere har vært inne med betydelige midler i."

Takk også for de mange brukerne som velger Tollerodden til sine selskaper, minnestunder, ledermøter, firmabegivenheter og andre arrangementer. De mange godord gjennom året i

gjesteboka kan ikke måles i penger! Det er å håpe at våre gjester og brukere finner veien tilbake til Tollerodden nå Covid-19-situasjonen bedrer seg!

2.1 Egenkapital

I tråd med revisors anbefalinger føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte. Egenkapitalen er i perioden endret fra kr 28 543 300 til kr 27 767 828, se regnskapsførte investeringer og bruk av egenkapital til C.A.-senter fase 1 (vedlegg II). I tillegg er dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på kr 1 261 210, herav ikke regnskapsført verdi kr 1 130 762- (se vedlegg I). Tolleroddenbygningens anskaffelseskost er økt med kr 476 284 i perioden til kr 25 398 756.

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore bedrifter. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver. Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats, 2 896 timer.

Dugnadstimenes verdi er satt til kr 200 pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I).

Det har vært utført daglig tilsyn med huset, enten av Per Thorstensen eller Hilde Borgir. Tilsyn med RS 14 Stavanger utføres i hovedsak av nestleder Finn Mørch Andersen.

I 2020 tildelte også Treschow-Fritzøe konsernet en betydelig sum til ideutvikling av et framtidig C.A.-senter.

3 Stiftelsens styre

Styret består av fem representanter og to varamedlemmer. Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for to år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015 etter en godkjenning av kommunestyret som er stiftelsens oppretter.

Styrets sammensetning i 2020

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir (01.08.2020-22)
Nestleder	Finn Mørch Andersen (01.08.19-01.08.21)
Styremedlem/sekretær	Ingjerd Beate Nyhus Larsen (01.05.2020-22)
Styremedlem:	Øyvind Bakken (01.05.2019-21)
Styremedlem	Turid Løsnes, Larvik kommune (kommunestyreperioden)

1. varamedlem Tove Merete Seierstad (01.08.2020-21)

2. varamedlem Ole Henrik Eftedal (01.08.2020-21)

Personlig varamedlem Turid Bergene, Larvik kommune.

Regnskapsfører: Regnskapskontoret Torstrands Torg.

Revisor: Ernst & Young ved statsautorisert revisor Hans Georg Skuggedal.

Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for revisjon.

Merknad: På grunn av «nasjonal nedstigning» av de fleste aktivitetene våren 2020 ble valget skjøvet fram til oktober 2020. Alle i styret som var på valg, tok gjenvalg.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturelatert virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

For øvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsens formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2020 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt 6 møter (nummerert 101,102,103,104,105,106). Saksnummer fra nr 381 til 402, dvs 21 saker.

Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og «hus i bruk (promoteringsoversikt)».

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer. Styrearbeidet registreres som gave, pr time kr 300,-. Varamedlemmer deltar på alle møter. Stiftelsen har journalført dokumenter fra nr 8126 til 8204, dvs 78 dokumenter i 2020. Stiftelsens regnskapsføring går over til EHF-fakturering som gjør at antall journalnummer reduseres og regnskapsføringen forenkles. Regnskapsførte bilag regnes journalført. De får ikke egne numre.

Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte oppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør dette 286 timer som utgjør kr 260 260 eks mva. Firmagave 2020 ført i fakturaer er 313 timer verdsatt til kr 300 pr time.

3.2 Styret har behandlet 21 saker, her nevnes noen:

Årsberetning og regnskap 2019, dugnadsdokument 2019 og «hus i bruk» våren og sommeren 2019. Styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2020. «Nytt liv til vår maritime historie» - bevaring av Colin Archers viktigste arbeider for allmennheten og kommende generasjoner. Medvirkningsprosess i kommunens DIVE-analyse og metode. Økonomiske tap i forbindelse med myndighetenes forskrift om smittevernstiltak. Søknad Larvik kommunes utlyste midler til byjubileet 2021. Markering av Colin Archers livsminnedag. Forprosjekt Colin Archer-senter fase I: status i arbeidet medio juni, koronasituasjonen og

konsekvenser for allmenntilgjengelige tiltak, sommeråpen kafé med guidede turer i huset. Prioritert vedlikehold og restaurering av verandaen mot nordhagen, revurdert budsjett 2019 og budsjett 2020. Fornytt søknad til Larvik kommune om støtte til drift og vedlikehold av huset. Framdrift og organisering av et mulig C.A.-senter. SANDS Advokater bes om å vurdere en søknad til skattevesenet om en forhåndsuttalelse om eierform, avgiftsforhold og drift. Uttalelsene til kommuneplanen om nytt dobbeltspor for jernbane. Utviklingsgruppe CA-senter oppstart av fase II. - markedsføring av prosjektet og finansiering. Prosjektavslutning «Krabbedammen», samt rapport «4-årsplanen - restaurering av kulturminnet Tollerodden til Sparebankstiftelsen DNB.

3.3 Strategi og handlingsplan: Colin Archer-senter, oppstart fase II

Styrets utviklingsgruppe/arbeidsgruppe består av Finn Mørch Andersen, Tove Merete Seierstad, Morten Pettersen, tidvis Øyvind Bakken, og Hilde Borgir.

RS 14 Stavanger til bevaring og visning i parken. I perioden har det blitt gjennomført vedlikehold og sikring av båt og telt. Tilrettelegging for visning med spesiell fokus på formidling for barn og unge. I mars ble filmen RS 14 Stavanger ferdigstilt til visning for 500 femteklassinger. Visningene ble avlyst av myndighetene.

Kommunestyret vedtok i eget budsjettvedtak 2019 å imøtekomme vår søknad om støtte på kr 300 000 til utviklingsarbeid i 2020 til stiftelsens arbeid mot et Colin Archer-senter i parken. Fornytt søknad i 2020 ble også vedtatt med kr 300 000 for 2021. I beretningsperioden har utviklingsgruppen hatt 22 møter. Det føres referat fra møtene til internt bruk. Styret fikk en grundig orientering om gruppens og prosjektets arbeid som ble behandlet i sak 388 og 402/20. Gruppen har prioritert deltakelse i kommunens DIVE-analyse parallelt med kunnskapsinnhenting om både bevaring av fartøy på land og mulige pedagogiske konsepter for formidling, bla ved Universitetet i Tromsø avdeling polarforskning. Det er lagt ned et stort arbeid sammen med arkitekt Niels Torp som har stor respekt og interesse i å utvikle en spektakulær bygning (paviljong) til et C.A.-senter og som samtidig kan gi Tollerodden/Skotta-området en attraksjonsvitalisering ved hjelp av «den store mester Colin Archers unike arbeider». Viktig at vernebygget rundt et senter også styrker og samler inntrykket av byens møte mellom gammel og ny bydel som nå er under planlegging i Larvik. I nær dialog med styret har gruppen utviklet ideheftet «Colin Archer - senteret- for fulle seil» Internasjonal, maritim historie med utgangspunkt i Larvik-2020. Styret presenterte ideen sammen med Niels Torp for inviterte (koronabegrensning), for formannskap, og allmenheten høsten 2020. Arbeidet med fase II med hovedfokus plassering av et senter og formidlingskonsepter fortsetter i 2021.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2020 ble avlyst av Covid-19-restriksjoner sammen med all annen promoteringsvirksomhet våren 2020. Likevel lyktes vi i å ha sommerkafé og åpent hus med meget begrensende aktiviteter og servering på tunet i hele juli. Marys trio med Per Thorstensen i spissen holdt fire konserter ute med begrenset antall publikummere i et avgrenset område med fulle CV19 restriksjoner. Vår tradisjonsrike «Historisk teatervandring i møte med folket som bodde i kulturminnene våre» i samarbeid med Larvik Barne- og ungdomsteater ble en vandring fra Herregården til kirken, Tollerodden og til Skottebrygga, et arrangement for hele familien i historisk lys, ble gjennomført med de historiske tablåene ute med begrenset antall publikum. Alle andre planlagte innendørs arrangementer ble avlyst, bla Larvik Barokk-festival, kulturskrinet (planlagt for 500

femteklassinger) og vår årlige julegrantenning. I løpet av høsten ble det gjennomført utsatte konfirmasjonsselskap med halv kapasitet og strenge smitteverntiltak. 980 besøkte huset og båten med guide inklusiv 171 forhåndsbestille besøk i «RS 14 Stavanger-hallen».

I september inviterte Tolleroddens Venner og stiftelsen til åpning av nordhagen, også rosehagen, kun for foreningens medlemmer. Ca 100 personer meldte seg på til åpningen. Her ble det ved hjelp av Larvik Teater et fint møte med «Colin Archer-familien» i diskusjon om utvikling av en skøyte! Venneforeningen sto for et enkelt måltid med bløtkake til alle!

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført i samarbeid med Per Thorstensen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt.

Det er også inngått årskontrollkontrakter innen VVS, brannsikring/overvåking og el-systemet. Restaureringsansvarlig og leder har også deltatt på byggemøter med Larvik kommune ukentlig i forbindelse med restaurering av Krabbedammen høsten 2019 og våren 2020. Finn Christiansen er ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for hallen der RS 14 Stavanger bevares inntil videre (midlertidig tillatelse til 2023).

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

Markedsføring, besøk på nettsiden www.tollerodden.no og allmenn pressedekning er som regel knyttet til aktiviteter og arrangementer.

«Tolder Kjærulfs sengekammer» (1730) med «ny» himmelseng ble omtalt i Østlands-Posten i juli som «tolderens himmelseng på plass på Tollerodden».

I disse koronatider har styret i henhold til styreplan satset sterkt på å dokumentere og markedsføre Tollerodden og parkens historie med to heftene: «Colin Archer - Den verdenskjente båt konstruktøren fra Tollerodden» og «Tollerodden - fra privat prakt til folkets oase - hendelser og historier 1921-1999» ved journalist/skribent Terje Svendsen. Heftene er solgt og distribuert over nettsidene og ved salg på Tollerodden. Oppslutningen om denne historiske kunnskapsbasen har hatt et godt landsdekkende nedslagsfelt ved salg/kjøp og avisartikler, bla «Historiske hefter fra Tollerodden - nå kan du se livet der gjennom 150 år».

Lokale oppslag om avlysninger og flyttinger av arrangement har dominert ØP i beretningsperioden. Den største styresatsingen i 2020 er lanseringen av ideen om et Colin Archer-senter «Colin Archer-senteret For fulle seil». Prosjektet ble fulgt opp av både i NRK i programmet Norge Rundt og distriktssendingene.

Østlands-Posten dekte saken under tittelen «Dette kan bli Larviks nye attraksjon - innen 5 år». Klagesak fra nabo Kronen om den midlertidige plasseringen av RS 14-hallen kunne leses avsluttet hos fylkesmannen «Naboklage avslått - hallen på Tollerodden blir stående».

Det legges jevnlig ut nyheter på facebook, bla. bekjentgjøring av de historiske heftene, sommeråpent med Covid-19-restriksjoner og avlysning av julegrantenning.

4 Prosjekterings- og restaureringsplaner

Status prosjektering: I Tolder Kjærulfs sengekammer er de viktigste delene av arbeidet gjennomført. Konservering av himling, rekonstruksjon av veggklede anno 1730, maling og belistning. Takstene fra 1730 gir et unikt utgangspunkt for å visualisere Tolder Kjærulfs sengekammer. Det arbeides kontinuerlig med en så tidsriktig innredning som mulig. Det er kjøpt

inn to autentiske elementer, en rottingstol fra ca. 1730 og et senbarokk speil med gullramme. I beretningsperioden ble det arbeidet videre med replika av Tolder Kjærulf «borgerseng». Trearbeidet ble utført av Lorentzens Trevarer. Ved stor dugnadsinnsats ble håndsydde draperier i fransk blå silke montert etter maling. Resterende dekor utføres i 2021.

Restaurerings- og rekonstruksjonsarbeidet i annen etasje er ferdigstilt i 2020. Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt «inngangen fra Kirkestredet».

Arbeidet med sikring er påbegynt i beretningsperioden (tyverisikring, alarmsystemer, kameraovervåking med oppdaterte plantegninger), en helhetlig gjennomgang er gjennomført, og medfinansiering fra Stiftelsen UNI. Arbeidet fortsetter i 2021.

Utvendige restaureringsbehov og vedlikehold av nordvestvegg og veranda ble utredet og styrebehandlet etter innspill fra restaureringsansvarlig våren 2020.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av EM Solution AS, Larvik. Det er lagt nye datakabler til andre etasje.

Innredning rom 104 Sengekammer

Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer. Arbeidet er påbegynt, se p. 4.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er nesten fullført. Innredningsarbeid i møterom og grupperom er ferdig. Sluttrapport og regnskap til Stiftelsen UNI, Vestfold Fylkeskommune og Miljøverndepartementet er levert.

På sørsiden: Planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet er klare. Planen er under revisjon og settes i gang tidligst i 2022. Arealet er også ankomst til friområdet.

Restarbeider kjeller **restaurering av gulv** med kulestein fra husets opprinnelse er planlagt og restaurering starter i 2021.

Krabbedammen, se punkt 1.2, siste avsnitt

Restaurering og vedlikehold av nordvest vegg og verandaen ble gjennomført våren 2020. Hele det «historiske huset» er malt to-tre ganger med linoljemaling fra Ottosson. Vinduene er re-malt med Jotun dør- og vindusmaling.

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat, Opplev Larvik, Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik Barne- og ungdomsteater, Marys jasstrio, Bratsberg Amt Jazzorkester, Larvik kommune - kulturetaten og plan- og byggesak, Frammuseet, Poesiparken, Norsk Folkemuseum, Kunst- og industrimuseet i Oslo, Nordiska Museet i Stockholm, Larvik Teaterforening og Larvik Barokk vært av meget stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og økt egenkapital i perioden 2000-2020

År	egenkapital	økt egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
2017	kr 26 885 142	kr 448 299	kr 733 040
2018	kr 28 469 278	kr 1 650 972	kr 937 552
2019	kr 29 046 539	kr 450 158	kr 1 026 950
2020	kr 28 033 182	ned kr 1 013 358	kr 1 130 705
			Totalt kr 16 500 362

Egeninnsatsen i 2020 er dugnad samt ikke regnskapsførte gaver kr 1 130 762, verdi totalt fra 2000-2020, kr 16 500 362.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, vederlagsfri profesjonell innsats, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger, krever et skarpt søkelys på likviditetsstrømmen.

Uten Larvik kommunes «frie» midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet. Solide midler fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt, uttak 2017/18, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte arbeidene inne og ute, samt Colin Archer-senter, fase II, fortsetter.

Prosjektet har i perioden ikke faste ansatte, heller ikke en daglig leder, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet er revidert av E & Y og funnet i orden. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 2 564 426. (Donasjon kr 1,1 mill til Stiftelsen Tolleroddens samarbeid med kommunen er overført i 2020 - restaurering av Krabbedammen. Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieinntekter er ført som inntekter inklusiv et forsikringsoppgjør KLP og kompensasjon for inntektsbortfall i forbindelse med Covid-19-utbruddet.

Årets underskudd følger av oppgjør for gjennomførte prosjekter og lave inntekter pga Covid-19-utbruddet.

Årets underskudd følger av oppgjør for gjennomførte prosjekter og lave inntekter pga Covid-19-utbruddet.

Stiftelsen Tolleroddens årsmelding

20.04.2021, 12 sider

Vedlegg: Revidert årsregnskap med gave og egeninnsatsdokument

Hilde L. Lindhjem Borgin

Hilde L. Lindhjem Borgin
leder

Finn Mørch Andersen

Finn Mørch Andersen
nestleder

Syvind Bakken

Syvind Bakken
styremedlem

Ingjerd Beate Nyhus Larsen

Ingjerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

Turid Løsnes

Turid Løsnes
styremedlem

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2020 Etter regnskap, egeninnsatsdokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komme., Vestfold f.k.

kr 12 500 000,00

Norsk Kulturminnefond, Riksantikvaren og, spillemidler

kr 21 130 000,00

Private bidrag, bl.a. Stiftelsen UNI, Sparebankstiftelsen

DNB, Tolleroddens Venner og overskudd promotering.

kr 16 500 000,00

Egeninnsats, dugnad, gaver, ikke regnskapsført dokumentert

Sum bidrag/investert 2001 – 2020, tilnærmet

kr 50 130 000,00

